

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om en andra tilläggsbudget för 2020

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2020 (RP 43/2020 rd)

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om en andra tilläggsbudget för 2020 (RP 43/2020 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2020 (RP 43/2020 rd) (RP 52/2020 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Utskottet har sambehandlat propositionerna och ger ett enda betänkande om dem.

Tilläggsbudgetmotioner

I samband med propositionen/propositionerna har utskottet behandlat motionerna TBM 9—17/2020 rd. En förteckning över motionerna ingår som bilaga till betänkandet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2020 är historiskt stor: den sänker de beräknade ordinarie inkomsterna med cirka 5,8 miljarder euro och ökar anslagen med cirka 3,6 miljarder euro.

Till följd av coronavirusepidemin försvagas den allmänna ekonomiska aktiviteten kännbart. Finansministeriet beräknar att bnp för innevarande år kommer att minska med 5,5 procent, vilket syns i nästan alla skatteslag. I propositionen sänks de tidigare budgeterade inkomstposterna bland annat i fråga om mervärdesskatten (cirka -1,7 miljarder euro), intäkterna från samfundsskatten (cirka -1,4 miljarder euro) samt intäkterna från skatten på förvärvs- och kapitalinkomster (cirka -1,1 miljarder euro). Dessutom beräknas omkring 766 miljoner euro av skatteinkomsterna bli uppskjutna till 2021.

Betänkande FiUB 5/2020 rd

Motivering

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att regeringen föreslår att också de beräknade kapitalinkomsterna föreslås bli sänkta med 1,1 miljarder euro och anser det vara ändamålsenligt att inte sälja statlig egendom i det nuvarande marknadsläget.

Det är ytterst viktigt att regeringen har förbundit sig att trygga finländarnas välfärd och företagens möjligheter att klara sig igenom krisen till följd av coronaviruset med så små mänskliga och ekonomiska skador som möjligt samt att till fullt belopp täcka de kostnader som coronakrisen orsakar hälso- och sjukvården och myndigheterna. Dessa riktlinjer syns också i tilläggsbudgetpropositionen, där det görs betydande tilläggsåtgärder på hälsa, utkomst, förbättrande av kommunernas situation, företagsverksamhet samt kultur och idrott.

De största anslagsökningarna föreslås för social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde (cirka 2,2 miljarder euro) främst för förmånsutgifter samt för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde (748 miljoner euro) för stödjande av sysselsättning och företagande. Staten ersätter också kommunerna för förlorade skatteinkomster till följd av ändringarna i beskattningsgrunderna (547 miljoner euro). För att driva och upprätthålla godstrafik som är kritisk för försörjningsberedskapen i den situation som orsakas av coronapandemin föreslås det i statens garanti-program en borgen på sammanlagt högst 600 miljoner euro för rederibolagen.

I enlighet med regeringens riktlinjer kommer nästa tilläggsbudgetproposition att innehålla bland annat åtgärder som stärker kommunekonomin samt åtgärder som stöder en snabb återhämtning av ekonomin och som bidrar till att klara av krisen.

Utskottet betonar att det vid sidan av stimulansåtgärderna är nödvändigt att besluta också om strukturella åtgärder genom vilka Finland efter krisen återgår till tillväxt, hög sysselsättning och en hållbar offentlig ekonomi. Därför är det viktigt att regeringen bereder en färdplan där man fastställer potentialen för olika åtgärder att stärka ekonomin för att trygga det nordiska välfärdssamhället. Vi måste också se till att den börda som krisen orsakar fördelas på ett socialt och ekonomiskt samt ekologiskt hållbart sätt och rättvist mellan generationerna.

Den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2020 ökar behovet av statlig nettouplåning med 9,4 miljoner euro. Följaktligen beräknas nettouplåningen 2020 uppgå till cirka 12,7 miljarder euro. Statsskulden beräknas uppgå till cirka 119 miljarder euro vid utgången av 2020, vilket är cirka 52 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Huvudtitel 28

DETALJMOTIVERING

ANSLAG

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

90. Stöd till kommunerna

Coronakrisen påverkar kommunernas ekonomi i synnerhet via utgiftsökningen inom hälso- och sjukvården samt via minskade skatte- och avgiftsinkomster; skatteinkomsterna uppskattas minska med upp till en miljard euro år 2020. Dessutom pressas den kommunala ekonomin av de underliggande strukturella problem (bl.a. förändringarna i befolkningens åldersstruktur och utgiftsökningen inom social- och hälsovården) som försvagade den kommunala ekonomin redan innan coronaepidemin bröt ut.

I tilläggsbudgetpropositionen föreslås att kommunerna ska få 547 miljoner euro för betalning av ersättningar för förlorade skatteinkomster. Genom åtgärden utjämnas inflödet av kommunernas skatteinkomster under det tillfälliga betalningsarrangemanget inom beskattningen. Motsvarande avdrag görs i kommunernas anslag år 2021. Det handlar om arrangemanget i första fasen eftersom regeringen i planen för de offentliga finanserna (SRR 1/2020 rd) av den 16 april 2020 har slagit fast att den ska bereda ett stödpaket på minst en miljard euro för kommunerna och att paketet ska ingå i nästa tilläggsbudgetproposition. Vid behov kompletterar regeringen detta åtgärds paket i samband med budgetförhandlingarna i augusti 2020 och beaktar även konsekvenserna av coronakrisen för kriskommunsförfarandet och kommunernas skyldighet att täcka underskott.

Utskottet anser att de starka stödåtgärderna för den kommunala ekonomin är nödvändiga och påpekar dessutom att epidemin har påverkat kommunernas inkomstunderlag och ökning av servicebehovet mycket olika. Epidemin har än så länge mest drabbat Nyland där servicebehovet har ökat snabbare än i det övriga landet. Inflödet av skatteinkomster har däremot försvagats i sådana kommuner där det finns många små och medelstora företag inom till exempel hotell- och restaurangbranschen eller andra små och medelstora företag som på grund av begränsningsåtgärderna har blivit tvungna att upphöra med verksamheten. Därför är det viktigt att kommunerna stöds på ett sätt som uttryckligen gäller kostnader som föranleds av corona samt förlorade skatteinkomster, och där kommunernas olika situationer under undantagsförhållanden beaktas. Granskningen ska också ta hänsyn till hur kommunerna genom egna åtgärder har dämpat konsekvenserna av coronaviruset till exempel genom att sysselsätta egen personal som hotas av permittering.

Utsikterna för den kommunala ekonomin försvagas dessutom av att sjukvårdsdistriktens finansiering håller på att drabbas av stora problem. Enligt utredning har sjukvårdsdistriktens inkomster minskat då icke-brådskande vård kraftigt har dragits in och kommunernas avgifter därmed har uteblivit. Omkostnaderna för sjukvårdsdistriktet har ändå inte minskat eftersom sjukhusen har varit tvungna att förbereda sig för skötseln av coronaepidemin och de behövliga anskaffning-

Betänkande FiUB 5/2020 rd **Huvudtitel 29**

arna. Till exempel HUS har preliminärt uppskattat att de särskilda arrangemangen som varar ett halvt år förorsakar medlemskommunerna kostnader på minst 200 miljoner euro 2020—2021. På riksnivå uppskattas coronaviruset förorsaka den specialiserade sjukvården kostnader på minst 600 miljoner euro som ska betalas av kommunerna.

Utskottet ser det som nödvändigt att ärendet beaktas i nästa tilläggsbudgetproposition och att sjukvårdsdistriktens likviditet tryggas genom att anvisa dem direkt ekonomiskt stöd.

Kommunerna ska också förbereda sig för det ökade servicebehovet som begränsningsåtgärderna ger upphov till bland annat i mentalvårdsarbete och alkohol- och drogarbete samt inom barnskyddet och stödtjänsterna till barnfamiljer. Dessutom ska kommunerna och andra serviceproducenter satsa på att stärka de förebyggande tjänsterna och tjänsterna med låg tröskel för att undvika att problemen förvärras och för att minska behovet av dyra och tunga tjänster.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

80. Konst och kultur

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tillägg på 40,3 miljoner euro bland annat för att ersätta förluster till följd av minskade inkomster av inträdesbiljetter och indragning av aktiviteter. Avsikten är att 19 miljoner euro av stödet ska riktas till bland annat yrkespersoner inom konst och kultur, konstnärer samt fria grupper inom konst och kultur och kulturevenemang. Till teatrar, orkestrar och museer som får statsandel anvisas sammanlagt 18 miljoner euro och till nationella konstinrättningar 3,2 miljoner euro. Stödet ska räcka fram till den 31 maj 2020.

Utskottet välkomnar dessa extrasatsningar och anser det vara bra att olika aktörer har beaktats i stor utsträckning i stödpaketet. I fortsättningen är det viktigt att följa upp behovet av stöd och förbereda sig på att anvisa tilläggsresurser exempelvis i en situation där sommarevenemang måste ställas in på grund av epidemin.

90. Idrottsverksamhet

30. Understöd till programmen Studier i rörelse, Småbarnspedagogiken i rörelse och Vuxna i rörelse samt till anläggning av idrottsanläggningar (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tilläggsanslag på 19,6 miljoner euro, som ger möjlighet att bevilja understöd för idrotts- och föreningsverksamhet samt idrottsutbildningscentrens verksamhet. Med anslaget stöds bl.a. distansaktiviteter och distansträning för föreningar, grenförbund och idrotts-

Betänkande FiUB 5/2020 rd

Huvudtitel 30

främjande organisationer. Dessutom riktas stödet också till att upprätthålla barns och ungas välfärd och förebygga utslagning.

Utskottet anser det vara viktigt att man följer upp behovet av resurser och att de räcker till, och att frågan vid behov återupptas i nästa tilläggsbudgetproposition. Bland annat efter att föreningsverksamheten och skolgymnastiken har avbrutits är det särskilt viktigt att skapa sådana nya verksamhetssätt som förbättrar verksamhetsförutsättningarna för medborgarverksamheten inom motion och idrott.

I samband med beslutet om innehållet i den andra tilläggsbudgetpropositionen godkände regeringen en anteckning i protokollet, enligt vilken regeringen genomför ett omfattande åtgärdsprogram för lindring av konsekvenserna av begränsningen av fostran, undervisning och hobbyverksamhet. Anslagen för det operativa programmet kommer att inkluderas i den tredje tilläggsbudgetpropositionen för 2020.

Utskottet anser att riktlinjen är viktig och betonar i detta sammanhang också att motion och idrott ska beaktas som en del av barns och ungas välbefinnande.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Under jord- och skogsbruksministeriets huvudtitel föreslås två nya temporära stödformer genom vilka 30 miljoner euro riktas till företagsverksamhet på landsbygden (mom. 30.10.44) och 10 miljoner euro till företag som bedriver företagsverksamhet inom fiskerihushållningen (mom. 30.40.62) för förebyggande av de negativa konsekvenserna av coronavirussituationen och för en kontrollerad anpassning till undantagsförhållandena.

Utskottet anser att de föreslagna anslagen behövs, eftersom de understöd som beviljas inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde inte täcker företag med jordbruk, skogsbruk eller fiske som sin huvudsakliga bransch. Också krisstöd beviljas således enligt den gällande arbetsfördelningen mellan ministerierna under normala förhållanden. Under jord- och skogsbruksministeriets huvudtitel beviljas stöd till företag som bedriver jordbruk och som också har annan förvärvsbringande verksamhet inom jordbruk, exempelvis lantgårdsturism.

Utskottet noterar att jord- och skogsbruksministeriet bedömer att det anslag på 30 miljoner euro som föreslås för tryggande av verksamhetsförutsättningarna för jordbruket och företagsverksamheten på landsbygden endast täcker en del av finansieringsbehovet. Anslagsbehovet bör således följas, och vid behov bör anslaget ökas i den tredje tilläggsbudgetpropositionen. Samtidigt bör man rent generellt bedöma om krisstöden till företagen räcker och hur de täcker enskilda verksamhetsområden.

Enligt uppgift till utskottet ger det stöd (10 miljoner euro) som föreslås för fiskeriföretagen en bas för ett trovärdigt krisfinansieringssystem som också täcker fiskförädlingsindustrin och de parti- och detaljhandelsföretag som specialiserat sig på fiskeri. Det är viktigt att villkoren för stödet är

Betänkande FiUB 5/2020 rd

Huvudtitel 32

tydliga och att de också gäller användning av fisk vid tillverkning av foder. Det är också positivt att en del av behovet av krisfinansiering (32—35 miljoner euro) i fortsättningen kan täckas med medel ur Europeiska havs- och fiskerifonden, enligt de nya möjligheter att få stöd som kommissionen föreslagit (2.4.2020).

Utskottet ser det som nödvändigt att trygga den inhemska matproduktionen. Grunden för vår försörjningsberedskap är en fortsatt inhemsk primärproduktion och livsmedelsindustri. Det gäller effektiviteten i hela kedjan, inklusive utsädes- och foderproduktionen, logistiken och tillgången på arbetskraft. Dessutom bör särskild uppmärksamhet fästas vid säkerställandet av tillgången på inhemskt foderprotein i enlighet med målen för försörjningsberedskapen. Därför bör man kunna ersätta utländska soja- och rapsbaserade foder med inhemska proteingrödor och även i övrigt se till att odlingsarealen för proteingrödor ökas i Finland.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Stöden till företag höjdes redan i årets första tilläggsbudget med cirka en miljard euro. Också i den här propositionen höjs företagsstöden avsevärt. Fullmakterna att bevilja stöd höjs nämligen med 500 miljoner euro och anslagen med omkring 750 miljoner euro. Med den första och den andra tilläggsbudgeten stiger alltså tilläggsfinansieringen till företag till totalt 1,9 miljarder euro.

De höjda bevillningsfullmakterna för företagsstöd ska gå bland annat till små och medelstora företag för att stödja bland annat utvecklingsprojekt och till lån och bidrag som Business Finland ger ut och som är avsedda bland annat för att göra utredningar och finansiera utvecklingsverksamhet. Business Finland har också för avsikt att införa en ny typ av lån som företagen kan utnyttja mer flexibelt.

Som en ny stödform föreslås statsunderstöd som beviljas via kommunerna och som är avsett att förbättra ensamföretagarnas likviditet. För understöden har reserverats sammanlagt 250 miljoner euro (2 000 euro/företagare). Det är av stor betydelse att företagare utöver stödet för ensamföretagare också kan ansöka om utkomstskydd för arbetslösa, som alltså inte jämkas.

Dessutom föreslås Finlands Industriinvestering Ab få en rekapitalisering på 150 miljoner euro för att starta ett nytt stabilitetsprogram som ska användas till att åtgärda de likviditetsproblem som coronaläget medför. Kapitalinvesteringarna ska gå till lönsamma företag som på grund av coronaviruset har råkat i akuta och tillfälliga svårigheter.

Utskottet anser de föreslagna ökningarna motiverade och understryker vikten av att fortsatt följa upp hur krisfinansieringen riktas, räcker till och fungerar.

Enligt utredning till utskottet har det dock förekommit missförhållanden i verkställandet av de nuvarande kriterierna och i fördelningen av finansieringen. Kriterierna för fördelning av stödet bör därför ses över snabbt och man bör se till att stöden är effektiva så att de tydligare än förr främjar sysselsättningen och riktar sig till företagare vars verksamhetsförutsättningar har försämrats av-

Betänkande FiUB 5/2020 rd **Huvudtitel 33**

sevärt av epidemin. Dessutom bör man överväga att betona finansieringen så att kontinuiteten i företagens verksamhet säkerställs över krissituationen. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att statsrådet snabbt bereder ändringar i förordningen och omedelbart i anvisningarna för att företagsstöden i anslutning till coronakrisen ska riktas rättvist så att de kompenserar de ekonomiska konsekvenserna av pandemin, förbättrar möjligheterna att fortsätta och utveckla företagsverksamheten samt främjar sysselsättningen.

I detta läge är den stora utmaningen att handlägga ansökningarna och betala ut bidragen. Följaktligen är det av stor betydelse att tilläggsbudgetpropositionen höjer anslaget till såväl närings-, trafik- och miljöcentralernas som Business Finlands omkostnader med sammanlagt 17,5 miljoner euro. Dessutom föreslås det att arbets- och näringsbyråernas omkostnader höjs med 20 miljoner euro (cirka 340 årsverken). Då kan bland annat rådgivningen och servicen utökas vad gäller samarbetsförhandlingar.

Samtidigt är det fortfarande befogat att bevilja stöden snabbt för att de ska hinna underlätta företagens akuta likviditetsproblem. Vidare gäller det att se till att det finns heltäckande information om hur man ansöker om bidrag.

Propositionen innehåller inget särskilt stöd till restaurangbranschen. I detta sammanhang hänvisar utskottet till de uttalanden som riksdagen har godkänt (EkUB 5/2020 rd — RP 25/2020 rd), där riksdagen bland annat förutsätter att det görs en utredning om ersättning av skador. Utskottet påskyndar åtgärder för att trygga kontinuiteten i restaurangföretagarnas verksamhet.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslagen under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel ökas med sammanlagt 2,2 miljarder euro, varav över hälften (cirka 1,4 miljarder euro) riktas till utkomstskydd för arbetslösa, bostadsbidrag och utkomststöd. I propositionen ingår också ett nytt anslag på 94 miljoner euro som får användas till betalning av tillfälligt stöd till en förälder bland annat i en situation där han eller hon utan lön är borta från arbetet för att vårda ett barn under 10 år som deltar i småbarnspedagogik eller som har rätt till närundervisning inom den grundläggande utbildningen (ShUB 6/2020 rd — RP 51/2020 rd).

Det är också viktigt att Folkpensionsanstaltens och arbetslöshetskassornas resurser utökas; för Folkpensionsanstalten föreslås en tilläggsfinansiering på 41 miljoner euro och för arbetslöshetskassorna en ökning på 20 miljoner euro. För att trygga medborgarnas grundläggande försörjning måste i den exceptionella situation som råder behandlingen av ansökningar som gäller försörjning och förmåner ske snabbt och i rätt tid. Behovet av anslag ska därför fortsättningsvis följas upp och det ska söras för att resurserna räcker till, beslutsfattandet fungerar och i mån av möjlighet också för att byråkratin lindras.

Betänkande FiUB 5/2020 rd **Huvudtitel 33**

Utskottet ser det som viktigt att det redan i den första tilläggsbudgeten (RP 24/2020 rd) ingick ett anslag på 5 miljoner euro (mom. 33.01.66) för utveckling av vaccin mot coronaviruset. Anslaget används för forskning som bedrivs via koalitionen för epidemiberedskap och innovationer samt Internationella vaccininstitutet. Utskottet betonar forskningens betydelse och att forskningen får tillräckligt med finansiering bland annat när det gäller att utveckla vacciner samt i vidare bemärkelse när det gäller att förbättra beredskapen för hälsosäkerhet. Det är också motiverat att utreda möjligheterna till arrangemang där tillgången till vaccin för global användning säkerställs exempelvis med stöd av ett internationellt avtal. Dessutom bör det ses till att det även i Finland finns tillgång till ett säkert, högklassigt och överkomligt vaccin.

70. Hälsa och funktionsförmåga främjas

22. Övervakning av smittsamma sjukdomar (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett tillägg på 600 miljoner euro för anskaffning av skyddsutrustning och skyddsanordningar som behövs vid en pandemi, utrustning och utrustning för hälso- och sjukvård samt läkemedel. Avsikten är att upphandlingarna huvudsakligen ska göras via Försörjningsberedskapscentralen. Tilläggsatsningen är betydande och också nödvändig för att möjliggöra tillräckliga satsningar på anskaffning av skyddsutrustning. Utskottet fäster särskild uppmärksamhet vid att vårdhem och hemvård har tillräckligt med skyddsutrustning, så att spridningen av epidemin till den äldre befolkningen kan bekämpas så effektivt som möjligt.

Utskottet betonar att upphandlingen ska vara ansvarsfull, att upphandlingsbestämmelserna ska iaktas omsorgsfullt och betonar vikten av upphandlingskompetens i det marknadsläge som råder under undantagssituationen.

Utskottet fäster också uppmärksamhet vid främjandet av den inhemska produktionen. Tillverkningen av inhemsk skyddsutrustning har redan delvis kommit igång väl och avsikten är att den ska utvidgas ytterligare under våren. I fortsättningen är det också nödvändigt att utreda möjligheterna till inhemsk tillverkning av tillbehör som hänför sig till testerna (bl.a. provtagningsstickor, provrör).

Utskottet anser det också viktigt att testkapaciteten utökas i enlighet med den nationella covid-19-teststrategi som social- och hälsovårdsministeriet godkände den 9 april 2020. Enligt strategin ska coronavirustester utökas i alla situationer där det finns misstanke om insjuknande i corona eller det finns skäl att misstänka smitta. Testerna riktas särskilt till dem som söker vård och vars symptom tyder på coronaviruset, personalen inom social- och hälsovården, när det finns minsta misstanke om smitta, samt till de omedelbart närstående till den som konstaterats ha blivit smittad. Antalet tester per dag stiger således till 5 000. Efter materialleveranserna kan kapaciteten höjas upp till 7 000 tester och med relativt snabb tidtabell ytterligare till 9 000—10 000 tester, när också privat och utländsk laboratoriekapacitet utnyttjas.

Utskottet anser att det är viktigt att öka testkapaciteten till cirka 10 000 dagliga tester, vilket tillsammans med effektiv spårning av sjukdomskedjor bidrar till att kväva viruset och ytterligare minska restriktionerna. Tester med låg tröskel bedöms också effektivt minska risken för att andra

Betänkande FiUB 5/2020 rd **Huvudtitel 33**

och tredje vågen av viruset framskrider. Samtidigt är det viktigt att teststrategin uppdateras vid behov. Utskottet konstaterar dessutom att reagenskostnaderna för de nämnda testerna (10 000 tester/dag) enligt utredning till utskottet uppgår till cirka 1,5 miljoner euro per dag. Kostnaderna för testning och spårning av sjukdomskedjor är dock klart mindre än kostnaderna för insjuknande.

När det gäller testresursernas tillräcklighet konstaterar utskottet att anslaget under momentet i fråga också kan användas för anskaffning av produkter och utrustning för hälso- och sjukvård. Utöver detta finns det i den första tilläggsbudgeten ett anslag på 200 miljoner euro avsett för oförutsedda nödvändiga utgifter till följd av coronapandemin för vilka det inte finns något särskilt anslag i budgeten (mom. 28.99.95). Behovet av tilläggsresurser ska vid behov beaktas i nästa tilläggsbudget.

90. Understöd för främjande av hälsa och social välfärd

50. Understöd till samfund och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd (förslagsanslag)

Anslaget under momentet ökas med 5 miljoner euro, som organisationerna kan ansöka om inom ramen för en separat ansökan om understöd. På detta sätt strävar man efter att svara på den kris som coronaviruset orsakar på organisationsfältet. Anslaget under momentet täcks med avkastningen av penningspelsverksamheten, som nu ökas med 5 miljoner euro genom att den ofördelade avkastningen avsätts under moment 12.33.90.

Utskottet välkomnar att organisationernas verksamhetsmöjligheter stöds genom att en ny ansökan om understöd öppnas. Situationen på organisationsfältet är dock oroväckande, eftersom epidemin i stor utsträckning påverkar organisationernas ekonomiska situation när tjänsterna har begränsats eller lagts ned helt. Därför är det nödvändigt att den finansiella situationen på organisationsfältet utreds och att man säkerställer att allmännyttiga organisationer som producerar tjänster inte blir utan stöd. Det är viktigt att stödja organisationernas verksamhetsförutsättningar också för att trygga sysselsättningen och kontinuiteten i serviceproduktionen.

SAMMANFATTNING

Enligt propositionen ökas anslagen med 3 630 272 000 euro, minskas inkomsterna (utan netto-upplåning och skuldhantering) med 5 759 300 000 euro och ökas nettoupplåningen och skuldhanteringen med 9 389 572 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomstposterna och anslagen för i år med beaktande av den ordinarie budgeten och den första och andra tilläggsbudgeten totalt 62 406 109 000 euro.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Betänkande FiUB 5/2020 rd

Riksdagen godkänner förslaget till tilläggsbudget för 2020 i enlighet med propositionen RP 43/2020 rd och den kompletterande propositionen RP 52/2020 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner det ovan föreslagna uttalandet.

Riksdagen förkastar tilläggsbudgetmotionerna TBM 9—17/2020 rd.

Riksdagen beslutar att den andra tilläggsbudgeten för 2020 tillämpas från och med 29.4.2020.

Helsingfors 23.4.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Esko Kiviranta cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Sanni Grahn-Laasonen saml (delvis)
medlem Timo Heinonen saml (delvis)
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Markus Lohi cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Markku Eestilä saml (delvis)
ersättare Eeva-Johanna Eloranta sd (delvis)
ersättare Sari Essayah kd (delvis)
ersättare Eveliina Heinäluoma sd (delvis)
ersättare Mari Holopainen gröna (delvis)
ersättare Inka Hopsu gröna (delvis)
ersättare Jukka Kopra saml (delvis)
ersättare Riitta Mäkinen sd (delvis)
ersättare Lulu Ranne saf.

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko

Betänkande FiUB 5/2020 rd

utskottsråd Mari Nuutila.

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 1 saf

RESERVATION 1 saf

Allmän motivering

Sannfinländarna anser att den kris som genomsyrar vårt samhälle måste lösas så snabbt, effektivt och genom så omfattande samarbete som möjligt. Regeringens åtgärder går i rätt riktning men trots införandet av beredskapslagen och stödet från oppositionen har takten i åtgärderna, å ena sidan, och den svaga beredningen av vissa åtgärder, å andra sidan, försvårat Finlands svar på krisen. Vi hänvisar till händelser som förekommit i offentligheten till exempel i fråga om flygplatser och anskaffning av skyddsutrustning.

Ekonomi kommer inte igång förrän coronakrisen har besegrats. Coronakrisen kan inte besegras förrän antalet smittade har tryckts ner och testningen gör det möjligt att identifiera personer som redan är immuna mot sjukdomen eller som nyligen insjuknat och därmed sprider sjukdomen. En höjning av testkapaciteten skulle sannolikt vara den mest effektiva ekonomiska stimulansåtgärd som regeringen kan vidta. Vi ser att regeringens övergång till en hybridstrategi i detta skede är rätt åtgärd. Tillräckliga resurser bör tryggas för testning och spårning. När det gäller isolering måste åtgärderna vara mer riktade. När det gäller vården måste man sträva efter att säkerställa att kapaciteten för intensivvård inte överskrids i något skede. I så fall måste avstängningsåtgärderna utvidgas.

Under den tid som ekonomin står stilla är det viktigt att medborgarnas försörjning tryggas och livsdugliga företag hålls vid liv. Ju kortare stopp det blir och ju bättre man lyckas med att rikta stödmedlen till rätta mottagare, dvs. till dem som verkligen behöver stöd, desto mer kan de ekonomiska konsekvenserna av coronakrisen minskas.

Det är möjligt att coronakrisen inte besegras med de isoleringsåtgärder på tre månader som nu används i kalkylerna. Det kan hända att isoleringen måste pågå en längre tid, eller att medborgarna och företagen själva fortsätter isoleringen på eget initiativ och frivilligt. Regeringen kan inte beordra folk till nöjesparker eller restauranger. För att livet ska kunna återgå till det normala krävs det förutom att epidemin besegras också medborgarnas och företagets förtroende för att det är tryggt att avstå från isoleringen. Vi kan räkna med att ungefär hälften av den tid som åtgärderna de facto varar kommer att gå åt till att förtroendet blir återställt.

Det är också möjligt att, även om Finland snabbt lyckas få sin coronasituation under kontroll, de andra länderna inte lyckas med det. Det skulle innebära att den svaga världsekonomin under en lång tid skulle utgöra ett sänke för Finlands ekonomi och förhindra en återgång till tillväxtpåret och en långsam återhämtning.

Regeringen måste därför bereda sig på en situation där ett svagt ekonomiskt läge och logistiska problem, trots ett bra coronaläge i Finland, blir ett mer långvarigt fenomen. Det innebär att man måste förbereda sig till exempel på att öka självförsörjningen i fråga om livsmedel och eventuellt också på att ta till kraftiga nedskärningsåtgärder, i synnerhet när det gäller världsförbättringsutgifter. Likaså måste man förbereda sig på att trygga samhällets funktion i fråga om arrangemang-

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 1 saf

en för distansarbete. Regeringsprogrammets mål har de facto redan blivit onåbara men regeringen har ännu inte medgett det.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen beaktar det dåliga nuläget för domstolarnas och åklagarväsendets system för distansarbete, vidtar åtgärder för att få systemen att fungera tillräckligt bra och anvisar tillräcklig finansiering för behövliga anskaffningar av utrustning och system.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen fryser alla icke-lagstadgade och därmed jämförbara anslag i budgeten för innevarande år till dess att riksdagen har behandlat budgeten på nytt.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att trygga självförsörjningen i fråga om livsmedel och försörjningsberedskapen bland annat genom att skärpa bestämmelserna och öka stödet för primärproduktion.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål ändrar villkoren för beviljande av företagsstöd via närings-, trafik- och miljöcentralerna så att det som villkor för coronavirusstöd inte krävs att företaget utvecklas.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att bankernas borgensavgifter och provisioner som tas ut i samband med de garantier för krislån som Finnvera Abp beviljar företagen görs skäliga.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen, trots coronavirusepidemin, påskyndar elimineringen av matchningsproblemet på arbetsmarknaden och bidragsfällorna för att öka sysselsättningen.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att betala ett tidsbegränsat coronatillägg till personer som arbetar i riskfyllt vårdarbete.

Reservationens förslag till uttalande 8

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart bereder en proposition med förslag till temporär lag som gör det möjligt att betala ut arbetslöshetsförmåner under coronaepidemin utan det personliga arbetskraftspolitiska utlåtande som krävs för närvarande.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen rekommenderar och uppmuntrar till användning av ansiktsmasker och skyddshandskar åtminstone i de situationer som bedöms som mest kritiska med tanke på smittorisken, såsom i kollektivtrafiken, och i god tid bereder en temporär lagstiftning som förpliktar till användning av skyddsutrustning.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen i enlighet med Finlands Banks färskt scenario bereder sig på att de ekonomiska konsekvenserna av coronaepidemin blir långvariga, och att regeringen utöver det nuvarande standardscenariot på tre månader också gör upp en färdplan för ett långdraget utvecklingsförlopp som avviker från det normala och som pågår över ett år.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål bereder en ny tilläggsbudget som tryggar försörjningsberedskapen samt den kompetens och utrustning som behövs för desinfektering av offentliga lokaler.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen i fråga om företagens stödåtgärder trots brådskande behov strävar efter att iaktta försiktighetsprincipen så att stöden riktas till företag som behöver stöd men som är livsdugliga, och att man genom en eventuell utbetalning av stöd i flera poster eller genom senare återkrav strävar efter att möjliggöra ett senare återtagande av stödbeslut som visar sig vara felaktiga samt minimera riskerna för missbruk.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen beaktar de utmaningar som coronaepidemin medför i familjernas vardag och höjer finansieringen till kommunernas barnskydd till att motsvara det ökade behovet.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder sig på att de ekonomiska konsekvenserna av epidemin kan bli långvariga och att regeringen mer än för närvarande fokuserar på att säkerställa försörjningsberedskapen genom att inleda projekt med hjälp av vilka självförsörjningen kan ökas snabbare än i dagsläget.

Reservationens förslag till uttalande 15

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen också under den akuta krisfasen beaktar styrningseffekten av sina val. Regeringens förslag om att höja Finlands finansiella bidrag till WHO:s budget bör ännu övervägas och beslut om det bör skjutas upp till exempel till nästa tilläggsbudget.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete

Den ekonomiska krisen får oss att ifrågasätta huruvida det finns skäl att fortsätta med sådana försäkra utgiftsökningar vars positiva effekter på ekonomin till största delen märks utanför landets gränser.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.66 med 100 000 000 euro för multilateralt utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

44. Tryggande av verksamhetsförutsättningarna för jordbruket och företagsverksamheten på landsbygden (reservationsanslag 3 år)

Den inhemska produktionen av proteinrika växter håller på att bli en viktig sektor till följd av förändrade konsumtionsvanor, men också med tanke på försörjningsberedskapen. Proteinväxter används som människoföda och de behövs också för produktionen av djurfoder. Miljöhänsyn och etiska skäl ökar behovet av inhemsk produktion av proteinrika växter, och samtidigt är det till följd av coronaepidemin och politiska spänningar inte möjligt att fullt ut förlita sig på utländsk produktion.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 16

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka stödet till sådana projekt för proteinrika vegetabiliska produkter som är viktiga för försörjningsberedskapen.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Specialfinansiering för företag

88. Kapitalinvestering i Finlands Industriinvestering Ab (reservationsanslag 3 år)

Vi sannfinländare anser att den kapitalinvestering som regeringen föreslår är alltför liten. Avsikten är att anslaget senare ska återbetalas till staten när Finlands Industriinvestering Ab har lösgjort sig från investeringarna. I vissa fall går det att lösgöra sig med positivt resultat vid investeringar i företag. Därför är kapitalinvesteringar med tanke på hållbarheten i de offentliga finanserna att föredra som företagsstödform, och de borde prioriteras allt mer. När man gör kapitalinvesteringar måste man emellertid särskilt fästa avseende vid korrekt prissättning och gå in för att använda de lägre värderingsnivåer som coronakrisen medfört.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att i fortsättningen skjuta till rejält med kapital till Industriinvestering och utvidga verksamheten och kompetensen för att svara mot coronakrisens utmaningar.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

70. Hälsa och funktionsförmåga främjas

22. Övervakning av smittsamma sjukdomar

Det är av stor vikt att veta hur antalet smittade utvecklas över tid, när man gör en bedömning av vad som är nuläget i epidemin och hur effektiva åtgärderna för att begränsa epidemin är. Man måste mäta och föra statistik över i vilka regioner det finns färre och i vilka regioner det finns fler smittade, vilka effekter insatta åtgärder har gett och inom vilken tidsrymd. Detta innebär i sin tur att det behövs randomiserade test för smitta med jämna mellanrum i hela landet. Även om ingen botas med ett test, är kunskap ett nödvändigt verktyg i arbetet för att få bukt med epidemin.

Och när epidemin någon gång i framtiden mattas av är det viktigt att upprätthålla testningarna så att nya infektioner och smittkedjor uppdagas i ett så tidigt skede som möjligt innan smittan sprids vidare i större omfattning. Det är alltid billigare att testa än att ha en omfattande epidemi och behöva vidta specialåtgärder.

Betänkande FiUB 5/2020 rd **Reservation 1 saf**

Ett antikroppstest gör det möjligt att screena fram de personer i befolkningen som redan har insjuknat i coronaviruset, och därmed åtminstone tills vidare är immuna mot nya infektioner och eventuellt inte längre kan smitta andra. Testet vore till stor nytta inte minst för social- och hälsovårdspersonal, eftersom vetskapen om att en person inte längre kan insjukna i eller sprida viruset gör denne lämplig för flera arbetsuppgifter där hen annars skulle vara en fara för sig själv eller patienterna och klienterna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.70.22 med 150 000 000 euro för ökad coronatestning och att det i motiven dessutom sägs att anslaget kan användas till ovannämnda ändamål.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettouplåning och skuldhantering

01. Nettouplåning och skuldhantering

Det är mycket sannolikt att staten i år måste uppta stora lån. Än så länge är räntenivån mycket låg och risktilläggen för räntorna låga. Samtidigt vet vi att hela världen sätter in kraftiga stimulansåtgärder på grund av coronaepidemin. Behovet av upplåning är alltså universellt. Det finns inga garantier för att lågrisklån kommer att finnas tillgängliga också i slutet av året eller nästa år. Med avseende på riskhanteringen och försörjningsberedskapen är det motiverat att redan nu ta de lån som vi vet Finland i vilket fall som helst kommer att behöva. Det finns till exempel ingen säkerhet kring hur länge flexibilitetsmekanismerna i stabilitetspakten för euroområdet kommer att gälla.

Statskontoret har emitterat kortfristiga skuldinstrument, och kanske vore det klokt att också emittera mer långfristiga instrument, till och med upp till 30 eller 50 år. Om staten kan emittera förmanliga långfristiga instrument motsvarande stimulansåtgärderna, ger detta en möjlighet till att sprida ut kostnaderna för coronakrisen över en längre period.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen ger Statskontoret anvisningar om att ytterligare tidigarelägga tidsplanen för emission av skuldebrev för att dra nytta av det nuvarande gynnsamma läget och säkerställa statens finansiella möjligheter.

Reservationens förslag till uttalande 19

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja medellöptiden för statens och andra offentliga samfunds lånestock till exempel genom att sälja längre obligationer än vanligt, dvs. obligationer med en löptid på över tio år.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2020 enligt betänkandet med ändringarna ovan och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna 19 uttalandena.

Helsingfors 23.4.2020

Ville Vähämäki saf
Vilhelm Junnila saf
Sami Savio saf
Lulu Ranne saf

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 2 saml

RESERVATION 2 saml

Allmän motivering

Regeringens andra tilläggsbudget för 2020 koncentrerar sig på de särskilda behov som coronaläget medfört och är i stora drag en motiverad framställning. Propositionen är dock förenad med betydande brister som kräver snabba korrigeringar. Samlingspartiet föreslår två viktiga justeringar i tilläggsbudgeten. Vi föreslår ett tillägg på 200 miljoner euro för testning, spårning och isolering. Syftet med anslaget är att stödja åtgärder för att fasa ut de rådande begränsningarna. Vi föreslår också ett separat stödbelopp på 200 miljoner euro för restauranger och kaféer. Det har riksdagen förespråkats och behovet på fältet är stort. Dessutom lägger vi fram förslag som motsvarar det verkliga behovet i fråga om anslagen för polisen, kulturen och idrotten. Vi förutsätter också att regeringen vidtar åtgärder för att trygga tillgången på säsongsarbetare, en hållbar kommunal ekonomi och fungerande stödsystem för företag.

Finlands coronaåtgärder har hittills varit framgångsrika. De minskade kontakterna människor emellan har dämpat antalet infektioner. Samlingspartiet har stött regeringens centrala riktlinjer och vi stöder dem även i fortsättningen, om de är motiverade och rätt dimensionerade.

Till följd av begränsningarna omfattas nästan en halv miljon finländare av samarbetsförhandlingar och tiotusentals företag befinner sig på konkursens brant. Det kostar Finland cirka en miljard varje vecka att hålla samhället nedstängt. Vi måste komma ur coronakrisen så snabbt som möjligt, men stegvis och kontrollerat. Vi behöver en noggrann plan från regeringen för hur begränsningarna gradvis kan avvecklas med hjälp av testning, spårning, isolering och skyddsutrustning. Vi är beredda att stödja de budgetökningar som krävs.

Regeringens andra tilläggsbudget ger inte tillräcklig beredskap för att klara de kostnader som slopade begränsningar kommer att medföra. Bland annat Finlands Bank anser att även stora satsningar är motiverade, om man med hjälp av dem snabbare kan undanröja de allt kostsammare begränsningarna utan att medborgarnas hälsa äventyras. Finansministeriet konstaterar å sin sida att utdragna begränsningar också bromsar upp återhämtningen av ekonomin om företag går i konkurs.

Regeringen har meddelat att det kommer att finnas ett stimulanspaket i den tredje tilläggsbudgeten för 2020. Före stimulanspaketet behöver vi ett öppningspaket för Finland. Det går inte att stimulera en nation som sitter instängd i hemmen. Stimulansåtgärder är till nytta först när begränsningarna har kunnat avvecklas och människorna har kommit in i vardagen igen.

Målet är omfattande testning och spårning

Betydelsen av effektivare testning för att klara av coronaepidemin kan inte underskattas. Antalet coronatester måste ökas avsevärt för att förhindra att sjukdomen sprids, för separationsdiagnostiska ändamål och för att förbättra personalens säkerhet i arbetet. Dessutom måste man snabbt ta i bruk nya antikroppstester av blodprov för att utreda om en person redan haft en coronavirusinfektion. Samlingspartiet föreslår dessutom att det inrättas platser med låg tröskel för coronatester.

Betänkande FiUB 5/2020 rd **Reservation 2 saml**

Samlingspartiet föreslår ett anslag på 200 miljoner euro för att övervaka smittsamma sjukdomar, höja testkapaciteten och säkerställa att insjuknade kan spåras och isoleras.

I flera nordiska länder utförs betydligt fler tester än hos oss och även symtomfria personer testas. Antalet tester måste nu snabbt ökas också i Finland och det måste säkerställas att allt fler får delta i dem. I synnerhet måste testerna utökas bland den personal som vårdar riskgrupper. Personalen inom social- och hälsovården bör därför testas kontinuerligt för att säkerställa att coronaviruset inte sprider sig från symtomfria bärare till exempel vid verksamhetsenheter för äldreomsorg och på sjukhusens avdelningar.

Den privata hälso- och sjukvårdens kompetens och kapacitet för att öka coronavirustestningen måste kunna utnyttjas för att lösa akuta krissituationer och underlätta situationen inom den offentliga hälso- och sjukvården. Coronavirustester och antikroppstester som ordinerats av en läkare inom den privata hälso- och sjukvården och som uppfyller de kriterier som Institutet för hälsa och välfärd rekommenderar bör ersättas ur sjukförsäkringen. Ersättningsnivån ska vara sådan att patientens ekonomiska ställning inte får utgöra ett hinder för testning. En förutsättning för ersättning är att anmälan görs till registret över smittsamma sjukdomar och att smittkedjorna spåras enligt den offentliga hälso- och sjukvårdens anvisningar. Dessutom bör regeringen i enlighet med FPA:s förslag ur sjukförsäkringen ersätta coronaviruspatienter och personer som exponerats för coronavirus och som använt sig av säkra transporter med taxi med specialutrustning, alltså så kallad coronataxi.

Företagen behöver pengar i kassan snabbt och på jämlika grunder — Restauranger och kaféer bör få eget stöd

Företagarna ska inte ensam behöva axla bördan för de kostnader som de nödvändiga begränsningarna för bekämpning av corona har medfört. Omfattande konkurser och företagens skuldsättning bromsar upp återhämtningen och tär på stimuleringsåtgärderna ifall det inte längre finns något kvar att återuppliva.

Regeringen har beslutat att restauranger och kaféer ska stängas för att förhindra att coronaviruset sprids. Beslutet är rätt med tanke på bekämpningen av epidemin, men stängningen av restauranger genom lag begränsar å andra sidan näringsfriheten och egendomsskyddet enligt grundlagen. Därför måste regeringen sent omsider lägga fram ett förslag till en sådan lag om separat direktstöd till restauranger och kaféer som riksdagen har förutsatt och som branschen desperat väntar på.

Samlingspartiet föreslår att Business Finland får ytterligare 200 miljoner euro för att delas ut till restauranger och kaféer i form av nytt direktstöd. Grunden för finansieringen ska vara att företagen ska kompenseras för konsekvenserna av de föreskrivna begränsningarna. Om begränsningarna för restauranger och kaféer fortsätter efter maj, måste anslaget ökas. I den modell för restaurangstöd som Samlingspartiet föreslår är Business Finland endast den som delar ut stödet. Stödprocessen ska separeras från den normala finansieringen av utvecklingsprojekt. Stödet till restauranger och kaféer ska vara stödpengar till följd av epidemibegränsningarna. Det är inte lämpligt att kräva utvecklingsåtgärder av företagen i en situation där de kämpar mot kassakris och konkurs.

Betänkande FiUB 5/2020 rd **Reservation 2 saml**

Samlingspartiet anser att Business Finland ska agera på detta sätt också när det gäller andra företagsstöd som har samband med coronakrisen. Stöden ska framför allt riktas till de företag vars omsättning och kassaflöde har strypts till följd av krisen. Riksdagen har levt i den tron att man uttryckligen har fördelat utvecklingspengarna så att de komparerat för kostnader som förorsakas av coronan och att kraven på företagsutveckling har varit mycket vaga. Näringsminister Mika Lintilä konstaterade den 2 april 2020 under frågestunden i riksdagen att han hade gett både Business Finland och närings-, trafik- och miljöcentralerna anvisningar om en "vid tolkning" av kriterierna. Eftersom anvisningarna inte ser ut att vara tillräckliga, måste regeringen omgående uppdatera lagstiftningen för att möjliggöra genuina direkta coronastöd till de företag som blivit mest lidande av begränsningarna.

Regeringen måste omedelbart vidta nya snabba åtgärder genom vilka företagen genast får pengar i kistbotten. Handläggningstiderna för nuvarande direktstöd till företag har förlängts. De beslut som redan fattats har också bemött företag inom samma bransch på mycket olika sätt, trots att coronasituationen drabbat dem lika. Detta har väckt frustration och kritik av bristen på jämlikhet bland företagarna. Sunda företag riskerar att gå omkull på grund av kassakris medan de väntar på beslut.

Regeringen bör skyndsamt skapa nya sätt för företagen att snabbt få pengar i kassan. Samlingspartiet har föreslagit mervärdesskatteåterbäringar för början av året. Åtminstone borde mervärdesskatten återbetalas i form av ett förmånligt lån till företagen. På bransch- och företagsnivå kan man också överväga gottgörelser och lättnader. Om skattemyndigheten ser tekniska hinder för att genomföra systemet snabbt, kan pengarna också kanaliseras till företagen via banker. Bankerna kunde till exempel genast betala tillbaka moms till företagen, varvid skattemyndigheterna betala samma belopp till bankerna så snart som möjligt.

Barn och unga måste få stöd

I Finland har vi extremt snabbt infört undantagsförhållanden i undervisningen. Vi gick praktiskt taget från närundervisning till enbart distansundervisning. På det stora hela har distansundervisningen fungerat bra, men det finns en del orosmoment. I hemmen får föräldrarna ta över en större roll för att stötta barnen i undervisningen. Föräldrarna har mycket varierande färdigheter att hjälpa sina barn och stödja inlärningen i hemmet. Det är en mycket oroväckande situation eftersom alla inte har de bästa möjliga hemförhållandena. Barnen har rätt att få stöd och elevvård. Som det är nu går det inte att garantera stöd och elevvård i tillräckligt stor omfattning. Regeringen har för avsikt att komma med ett stödpaket för barn och unga före slutet av maj. Men hjälpen kommer alltför sent.

Dessutom har regeringen meddelat att den fortsatt kommer att bereda en lag om förlängd läroplikt. I det rådande läget är det ansvarslöst att regeringen vill ålägga kommunerna nya skyldigheter. Kommunerna och utbildningsanordnarna kommer att ha händerna fulla även utan ytterligare skyldigheter med att reparera följderna av krisen och trygga de nuvarande förebyggande tjänsterna.

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 2 saml

När skolor och läroanstalter börjar arbeta normalt måste eleverna och de studerande tryggas tillräckliga stödtjänster. I början av höstterminen måste vårens studieavsnitt troligen repeteras, eftersom de inte har kunnat läras ut under normala förhållanden.

Tillgången på arbetskraft inom jordbruket måste tryggas också under undantagsförhållanden

Nästan alla inom jordbruket och trädgårdsodlingen i Finland som har företagandet som huvudsyssla har länge förlitat sig på säsongsarbetskraft från utlandet. Den pågående pandemin hotar att hindra tillgången på säsongsarbetskraft. Europeiska kommissionen har uppmanat EU-länderna att tillåta inresa för lantbruksarbetare trots de begränsningar som pandemin medför. Finland kan med fördel ta efter Tyskland. Också Norge har infört ett effektiviserat förfarande för att trygga tillgången till utländska säsongarbetare.

Utan tillräcklig arbetskraft äventyras skördesäsongen och företagen råkar i en extremt svår situation. På samma sätt äventyras tryggandet av tillgången på många livsmedel som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen. De etablerade säsongarbetarnas yrkesskicklighet är viktig och nödvändig för att arbetet på gårdarna ska kunna utföras. När det gäller personal från utlandet ska gårdarna förbinda sig att ordna karantän för arbetstagarna. Under tiden kan arbetstagarna utföra förberedande arbete, men de får inte röra sig utanför utrymmet.

Riksdagen godkände den 9 april en lagändring genom vilken förutsättningarna för inresa och vistelse för utländsk säsongsarbetskraft gjordes smidigare. De 1 500 utländska säsongarbetare som regeringen utlovat räcker inte till när det behövs minst 15 000 för att trygga vår matproduktion. Dessutom har jordbrukare och bärödlare meddelat att säsongarbetare inte beviljas tillstånd. Sådd och planteringar går förlorade om det inte finns garantier för skörd.

En permitterad person ska kunna arbeta på lantgårdar under minst en månad utan att helt förlora permitteringsersättningen. Dessutom ska arbetslösa oberoende av bransch få arbeta på heltid så att den inkomstrelaterade minskningen av den intjänade lönen halveras. Vi måste också slopa inkomstgränserna för studiestödet i det här läget och arbets- och näringscentralerna måste hänvisa permitterade yrkesmänniskor till lantbruken för att hjälpa företagarna där.

Lantgårdarna måste ha tryggad verksamhet och garanterad lönsamhet också i kristider. Därför måste regeringen i nästa tilläggsbudget bereda ett förslag till engångsstöd för jordbrukarnas tillväxtperiod för sådana gårdar som har haft försäljningsinkomster 2019.

Krisstöd till kommunerna

De finländska kommunerna och deras kompetenta yrkesfolk utför värdefullt arbete i främsta ledet i kampen mot corona. Av de kriser som epidemin orsakar löses både den hälsomässiga, den ekonomiska och den sociala krisen till stor del i kommunerna. Samtidigt har coronakrisen försatt de finländska kommunerna i en exceptionellt svår ekonomisk situation. Vi måste hjälpa kommunerna över en situation som de inte själva har kunnat påverka eller förbereda sig på. Statsrådets hittills vidtagna åtgärder för att hjälpa kommunerna har varit otillräckliga.

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 2 saml

Statsrådet måste skapa ett trovärdigt räddningspaket för kommunerna, genom vilket kommunernas förutsättningar att agera i kampen mot corona stärks och det säkerställs att den basservice som kommunerna producerar kan tryggas för varje finländare också i framtiden. Tilläggsmedlen ska riktas till kommunerna i proportion till de extra kostnader som coronaläget medför och de förlorade skatteinkomsterna. I en situation där kommunerna har svårt att klara av även de nuvarande skyldigheterna, ska statsrådet avstå från lagstiftningsprojekt som ytterligare ökar kommunernas uppgifter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram en plan för att avveckla begränsningarna och komma ur coronakrisen.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa en betydande ökning av antalet coronatest och spårning av smittkedjor.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att också coronatest inom den privata vården och företagshälsovården ersätts av FPA.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sjukförsäkringen ska kunna ge ut ersättning för säkra transporter med specialutrustad taxi för coronapatienter och exponerade personer.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se till att adekvat skyddsutrustning räcker till.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen ett stödpaket för restauranger och kaféer som ska stängas.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att moms som betalades in i början av året ska kunna återbetalas till företagen för att underlätta akuta kassakriser.

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från sina planer på att förlänga läropliktsåldern.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition till riksdagen om en revidering av stödet till lärande.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen lägger fram ett program som tar hänsyn till hur förmånstagarna påverkas av de krympande tippningsvinstmedlen.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från lagstiftningsprojekt som ålägger kommunerna ytterligare uppgifter.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att lägga upp ett trovärdigt räddningspaket för kommunerna, som tryggar basservicen för alla. Stödet måste fördelas bland kommunerna i förhållande till kostnaderna för coronaepidemin och bortfallet av skatteinkomster.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att trygga tillgången till säsongarbetare inom jordbruket.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen med en gång vidtar åtgärder för att bidragen till jordbruket och fiskeriet också ska kunna användas inom produktionskedjan för foder.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen i nästa tilläggsbudget tar in ett engångsanslag till jordbrukarna för ett växtperiodstöd som ges ut till gårdar som hade försäljningsinkomster 2019.

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 2 saml

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Regeringen har fastställt att myndigheterna ersätts för de kostnader som skötseln av coronasituationen orsakat och som avviker från det normala. Det här är rätt. I sin proposition till den andra tilläggsbudgeten för 2020 föreslår regeringen dock att polisen ska få ett tillägg på endast 300 000 euro. Samlingspartiet anser att det är fel tillvägagångssätt att polisen blir tvungen att agera och öka utgifterna här och nu, men regeringen har för avsikt att täcka kostnaderna först senare. Samlingspartiet föreslår därför ett tillägg på 5 000 000 euro för polisens omkostnader utöver regeringens förslag, det vill säga ett anslagstillägg på sammanlagt 5 300 000 euro.

Coronakrisen medför många slags tilläggskostnader för polisen. Polisen har till uppgift att exempelvis övervaka Nylands gräns och andra begränsningsåtgärder. Utöver övertidskostnaderna orsakar polisen extra kostnader bland annat för anskaffning av munskydd, skyddskläder och desinfektionsutrustning så att det akuta behovet av tilläggsresurser uppgår till uppskattningsvis 5 miljoner euro. Samlingspartiet förutsätter att kostnaderna ersätts till polisen till fullt belopp.

Samlingspartiet förutsätter dessutom att antalet polisutbildningar också under kriser hålls på en sådan nivå att det utlovade antalet 7 850 poliser faktiskt kan uppnås 2023. På lång sikt är Samlingspartiets mål att höja polisens årsverken från nuvarande nivå med cirka 1 000 poliser till över 8 000 årsverken.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 5 000 000 euro för polisens omkostnader.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

80. Konst och kultur

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

De kreativa branscherna är i knipa. På grund av undantagsförhållanden har alla sammankomster med över tio personer begränsats i Finland fram till den 13 maj 2020. Åtgärderna är nödvändiga för att begränsa spridningen av coronaviruset, men de har fått allvarliga konsekvenser för kultur-

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 2 saml

sektorn. Även om man börjat utveckla nya kulturformer som ordnas på distans, är detta inte möjligt för alla som är verksamma inom branschen.

Enligt olika uppskattningar uppgår de ekonomiska förluster som coronaviruset orsakar konst- och kultursektorn till nästan 100 miljoner euro. Det bör också beaktas att undantagsförhållanden kan leda till att olika konstformer och genomförandet av dem måste avvecklas. Då kommer det stöd som ges i ett senare skede inte nödvändigtvis längre att göra det möjligt att fortsätta verksamheten. Det behövs anpassat stöd för att minimera skadorna i den akuta krisen.

I regeringens tilläggsbudget ingår satsningar i rätt riktning på nödropen från konst och kultur. Det föreslagna beloppet på omkring 40 miljoner euro räcker dock inte till för att kompensera de utgifter som coronakrisen orsakar branschen. Konstnärerna själva är i särskilt stor nöd, eftersom deras utkomst är beroende av konserter, utställningar, föreställningar och möjligheter att uppträda för allmänheten. Nu när antalet offentliga tillställningar har begränsats avsevärt, riktar sig inkomstbortfallet till just denna målgrupp. De stödformer för företagsverksamhet som regeringen erbjuder lämpar sig inte för alla konstnärer för att trygga försörjningen.

Konsten har ett ändamål i sig. Samlingspartiet anser det vara nödvändigt att de kreativa branschernas svåra situation bemöts med tillräckliga anslagsökningar, för att konstutövningen ska kunna tryggas över de begränsningar som coronavirussituationen medför. Därför föreslår vi ett tilläggsanslag på 40 miljoner euro, det vill säga att stödmedlen för kulturen fördubblas till sammanlagt cirka 80 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 40 000 000 euro bidrag till konst och kultur.

90. Idrottsverksamhet

30. Understöd till programmen Studier i rörelse, Småbarnspedagogiken i rörelse och Vuxna i rörelse samt till anläggning av idrottsanläggningar (reservationsanslag 3 år)

Coronaviruset har en betydande inverkan på motion och idrott. Många aktörer inom idrottssektorn har ställt in evenemang, tvingats avbryta sin verksamhet, avbrutit månadsavgifterna och blivit tvungna att permittera eller till och med säga upp sina anställda. Möjligheterna till fritidsaktiviteter för många barn och unga är hotade.

Enligt en utredning som olympiska kommittén låtit göra uppgår de ekonomiska förluster som coronaviruset orsakar grenförbunden och föreningarna till 81 miljoner euro i sin helhet. Detta har för flera aktörers del lett till att samarbetsförfaranden inletts. Föreningsverksamheten står inför aldrig tidigare skådade utmaningar.

I sin andra tilläggsbudget för 2020 föreslår regeringen 19,6 miljoner euro för att kompensera de ekonomiska förlusterna inom idrott och motion. Detta är bara en fjärdedel av den helhet som enligt preliminära bedömningar kommer att drabba de mest sårbara aktörerna inom denna sektor, särskilt föreningarna. Samlingspartiet anser det nödvändigt att det i den situation vi befinner oss i

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 2 saml

är av största vikt att förlusterna inom motion och idrott kompenseras till fullo. En utmaning för sig är också de minskande tippningsvinstmedlen, som innebär ytterligare en åtstramning för aktörerna.

Samhällskostnaderna för fysisk inaktivitet beräknas i miljarder euro. Barns och ungas invanda fritidsaktiviteter är nu utom räckhåll. När situationen börjar normaliseras och man kan återgå till skolarbetet är det ytterst viktigt att barn och unga också har möjlighet att återvända till sina vanliga fritidsaktiviteter. Detta förutsätter att grenförbunden och föreningarna inte kollapsar till följd av krisen och upphör med sin verksamhet. Därför föreslår Samlingspartiet ett tilläggsanslag på 80 miljoner euro för understöd till idrott och motion.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.90.30 med 80 000 000 euro för understöd till idrott och motion.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Förnyelse och låga koldioxidutsläpp

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Regeringen har beslutat att restauranger och kaféer ska stängas för att förhindra att coronaviruset sprids. Beslutet är rätt med tanke på bekämpningen av epidemin, men stängningen av restauranger genom lag begränsar å andra sidan näringsfriheten och egendomsskyddet enligt grundlagen. Detta förutsätter ett särskilt riktat stödpaket för restaurang- och kafébranschen av statsminister Sanna Marins regering.

Riksdagen godkände i samband med lagstiftningen om stängning av restauranger ett uttalande enligt vilket regeringen utan dröjsmål ska vidta åtgärder för att vid behov stödja restaurangföretagarnas försörjning under undantagsförhållandena och avvecklingen av dem. Detta behov är uppenbart. Grundlagsutskottet ansåg det vara nödvändigt att det genom lag föreskrivs såväl om skälig kompensation till näringsidkare för verkningarna av förbudet som om arrangemang som lindrar verkningarna.

Vid informationsmötet om tilläggsbudgeten meddelade minister Kulmuni trots detta att det inte blir något eget stödpaket för restaurangerna, utan att restaurangerna ska ha tillgång till samma stödformer som andra företag.

Regeringens linje strider mot riksdagens enhälliga vilja. Om regeringen ignorerar restauranger och kaféernas nöd står vi inför en konkursvåg bland företagen i branschen och en förlust av tiotusentals arbetstillfällen. Konkurserna beror direkt på regeringens beslut att stänga restaurangerna. Det är fel att de enskilda restaurangföretagarna tvingas stå för kostnaderna för den här åtgärden, som vidtagits för att skydda finländarna.

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 2 saml

Samlingspartiet föreslår att Business Finland får ytterligare 200 miljoner euro för att delas ut till restauranger och kaféer i form av ett nytt direktstöd. Grunden för finansieringen ska vara att företagen kompenseras för konsekvenserna av de föreskrivna begränsningarna. Regeringen måste utan dröjsmål presentera den modell för direktstöd som riksdagen förutsatt. Om begränsningarna för restauranger och kaféer fortsätter efter maj, måste anslaget ökas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 200 000 000 euro för direkt stöd till restauranger och kaféer och kompletterar motiveringen till momentet med att anslaget får användas för direkt stödfinansiering till restauranger och kaféer för att kompensera företagen för kostnaderna för epidemibegränsningarna.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

70. Hälsa och funktionsförmåga främjas

22. Övervakning av smittsamma sjukdomar (reservationsanslag 2 år)

Testningen måste ökas avsevärt för att förhindra att sjukdomen sprids, för separationsdiagnostiska ändamål och för att förbättra personalens säkerhet i arbetet. Samlingspartiet föreslår ett anslag på 200 miljoner euro för att övervaka smittsamma sjukdomar, höja testkapaciteten och säkerställa att insjuknade kan spåras och isoleras. I enlighet med WHO:s rekommendationer bör Finland med alla medel höja testningskapaciteten för att få närmare information om spridningen av coronaviruset bland befolkningen och för att bekämpningsåtgärderna ska kunna sättas in effektivt.

Med tanke på att förebygga spridning av sjukdomen och senare avveckla begränsningarna är det väsentligt att en möjlighet till omfattande testning med låg tröskel finns tillgänglig. Finland behöver därför ett nationellt program för att öka testningen. Programmet är nödvändigt framför allt för att skydda befolkningens hälsa, men också för att rädda ekonomin. Genom omfattande testning och isolering av insjuknade kan man hålla samhällets funktioner i gång också under undantagsförhållandena.

Varje vecka som Finland är stängt kostar oss en dryg miljard i produktionsförluster. Enligt Finlands Banks bedömning är en snabb återhämtning efter coronakrisen fortfarande möjlig, om restriktionerna inte varar länge och om man kan undvika en konkursvåg bland företagen. Enligt Finlands Bank medför nya satsningar till exempel på testning ytterligare fördelar som är betydande med tanke på hälsan och ekonomin, om man genom dem kan dämpa epidemin och tidigarelägga avvecklingen av begränsningarna. Regeringen måste snabbt bereda en strategi för att radikalt utvidga testningen, spårningen och isoleringen. Strategin ska göra det möjligt att snabbt avveckla begränsningarna stegvis.

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 2 saml

Samlingspartiet kräver att tillgången till testning förbättras både inom den specialiserade sjukvården och inom primärvården. Inom primärvården står man i främsta linjen vid mottagning av infekterade patienter. Också där ska finnas tillräckliga verktyg för undersökning av patienter och förebyggande av epidemin. Det ska säkerställas att patienter som behöver sjukhusvård och yrkesutbildade personer inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården testas med låg tröskel i alla situationer.

I synnerhet måste testerna utökas bland den personal som vårdar riskgrupper. Personalen inom social- och hälsovården bör därför testas kontinuerligt för att säkerställa att coronaviruset inte sprider sig från symptomfria bärare till exempel vid verksamhetsenheter för äldreomsorg och på sjukhusens avdelningar.

Finlands linje i fråga om testning måste förtydligas och antalet tester måste snabbt ökas. Detta förutsätter att alla resurser kombineras inom den offentliga, privata och tredje sektorn. Företagens kompetens och kapacitet att öka testningen måste kunna nyttiggöras för att lösa den akuta krissituationen. Dessutom måste man snabbt ta i bruk nya antikroppstester av blodprov för att utreda om en person redan haft en coronavirusinfektion. Samlingspartiet föreslår dessutom att det inrättas platser med låg tröskel för coronatester.

Samlingspartiets riksdagsgrupp förutsätter att man i kampen mot viruset inte ger avkall på utrustningen och säkerheten hos den yrkesutbildade personal inom hälso- och sjukvården som arbetar i frontlinjen. De testanordningar, den skyddsutrustning och de ansiktsmasker som köps in med hjälp av tilläggsanslaget ska uppfylla kriterierna och lämpa sig för sjukhusbruk. Upphandlingen måste genomföras snabbt, men varuleverantörernas tillförlitlighet måste kontrolleras på plats och produktkvaliteten måste kontrolleras genom testning vid inhemska forskningsinstitut.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.70.22 med 200 000 000 euro för utvidgning av coronavirus-testningen och kompletterar motiveringen till momentet med att anslaget får användas för att utvidga testning, spårning och isolering.

Föreslagen lydelse

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2020 enligt betänkandet med ändringarna ovan och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna 15 uttalandena.

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 2 saml

Helsingfors 23.4.2020

Timo Heinonen saml
Sanni Grahn-Laasonen saml
Elina Lepomäki saml
Sari Sarkomaa saml
Markku Eestilä saml
Jukka Kopra saml

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 3 kd

RESERVATION 3 kd

Allmän motivering

Årets andra tilläggsbudget fortsätter att svara på denna akuta kris. I denna situation måste staten absolut göra allt den kan för att hälso- och sjukvården och de övriga centrala samhällsfunktionerna ska få de resurser som de behöver. Samtidigt ska omedelbara åtgärder vidtas för att minska de ekonomiska konsekvenserna av begränsningsåtgärderna. Kommuner, företag och privatpersoner som förlorar sin försörjning behöver genast stöd för att komma över den här svåra situationen. Konkursvågen och de långvariga negativa konsekvenserna för sysselsättningen måste förhindras.

Regeringen ökar i betydande grad krisstödet till företagen i olika former. En ökning av beloppet hjälper dock inte om stöden inte når företagen tillräckligt snabbt. Många företag har en akut kassakris. De har inte tid att vänta på stödbesluten i veckor eller månader. Olika aktörer som fattar stödbeslut behöver också mer personal för att det ekonomiska stödet snabbt ska kunna kanaliseras till företagen. Olika utvecklingsstöd och lån är inte heller den stödform som företagen behöver i denna situation. Företagen behöver direkt stöd för att klara sig igenom krisen utan återbetalningsskyldighet. För detta behövs tydliga spelregler. Också restauranger och andra serviceföretag som sysselsätter mycket personal ska beaktas när företagsstöd beviljas.

De företagsstöd som delas ut via Business Finland och närings-, trafik- och miljöcentralerna riktar sig till mycket stor del till olika utvecklingsprojekt och inte till det nuvarande största problemet i företagen, nämligen den akuta kassakrisen. I offentligheten har man diskuterat Business Finlands stödbeslut, av vilka en del har gått till sådana företag som inte behöver dem för att klara av den situation som corona orsakar. Det måste finnas tydliga regler för beviljande av stöd. Vid allokeringen av företagsstöd ska företagets sysselsättningseffekt betonas och de fasta kostnadernas andel beaktas bättre än för närvarande. Stöd som beviljats på grund av oegentligheter och felaktiga ansökningar ska återkrävas.

Testningen har en nyckelroll när det gäller att bromsa och stoppa spridningen av coronaviruset. De insjuknade och smittade ska kunna identifieras så att de effektivt kan isoleras och behandlas i rätt tid. Testningen måste också utökas för att vi bättre ska kunna identifiera dem som redan har haft sjukdomen. Det är särskilt viktigt att identifiera de personer inom hälso- och sjukvården som redan har utvecklat immunitet, så att de ska kunna fortsätta sitt arbete. Begränsningsåtgärderna kan också avvecklas snabbare när man vet hur stor andel av befolkningen som har tillfrisknat.

Utöver ökad testning är det viktigt att utveckla vårdåtgärderna. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska anvisas tillräckliga resurser för brådskande försöks- och forskningsarbete. Anslagsökningen ska riktas till finansiering av sådana forsknings-, utbildnings- och utvecklingsprojekt som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet godkänt och som hänför sig till behandlingen av covid-19-sjukdomen och som genomförs utanför verket.

KD:s riksdagsgrupp anser det vara viktigt att anslag riktas bland annat till att utvidga FPA-ersättningarna till coronatestning inom den privata hälso- och sjukvården. På detta sätt skulle man också kunna involvera den privata sektorn i fördelningen av de kostnader som testningen medför för

Betänkande FiUB 5/2020 rd Reservation 3 kd

samhället. Mer omfattande och riktade antikroppstester gör det möjligt för arbetstagarna att återgå till arbetet enligt en snabbare tidtabell.

I den andra tilläggsbudgeten har anslaget för anskaffning av skyddsutrustning höjts betydligt, vilket är absolut motiverat. Det har dock förekommit betydande oklarheter i upphandlingen av skyddsutrustning för hälso- och sjukvården. Det är viktigt att se till att de medel som anslagits används på ett ändamålsenligt sätt och att hälso- och sjukvården får behövlig utrustning som uppfyller kvalitetskraven. Den inhemska produktionen måste inledas snabbt och i upphandlingen bör man utnyttja kompetensen hos finländska företag och aktörer inom hälso- och sjukvården.

I regeringens andra tilläggsbudget har det civila samhällets betydelse beaktats. KD:s riksdagsgrupp välkomnar detta. Organisationer inom kultur, idrott, ungdom och till exempel inom social- och hälsovården har beaktats. Dessa är mycket viktiga när det gäller att så långt som möjligt återhämta sig från krisen och konsekvenserna av den för barns och ungas liv.

Regeringen utökar anslaget för de sammanslutningar och stiftelser som främjar hälsa och välfärd med 5 miljoner euro i tilläggsstöd i sin andra tilläggsbudget. Tillägget föranleds av en separat ansökningsomgång för understöd till organisationer för att hantera den kris som coronaviruset orsakat. Understödet behövs, men anslaget är för litet i förhållande till behovet. Riksdagsgruppen föreslår tilläggsstöd på 20 miljoner euro till organisationer inom social- och hälsovården.

På grund av corona har ett stort antal finländare förlorat sitt arbete eller blivit permitterade. I många hushåll måste man fundera på var man får pengar för mat och andra nödvändiga nyttigheter. Bland barnfamiljer har matutgifterna ökat i och med att de luncher som daghemmen och skolorna erbjuder har uteblivit. I denna situation ger de organisationer som erbjuder livsmedelshjälp ett mycket viktigt stöd. De församlingar och föreningar som delar ut livsmedelshjälp har meddelat att antalet sökande av livsmedelshjälp har ökat betydligt på grund av coronakrisen. Dessa organisationer behöver nu stöd för att kunna hjälpa till. Behovet av tilläggsstöd uppgår till minst två miljoner euro i år.

Läroanstalterna för fritt bildningsarbete har råkat i stora svårigheter på grund av coronakrisen. De ekonomiska förlusterna för läroanstalterna är betydande när utbildning inte kan ordnas. Framtiden är också mycket oklar och verksamheten kan inte planeras på sedvanligt sätt. Det finns en risk för att många läroanstalter måste lägga ned sin verksamhet utan direkt stöd.

Regeringens beslut att höja Finlands frivilliga medlemsavgift till WHO med 5,5 miljoner euro var förhastat. Stödet till WHO kunde ha beretts bättre. Vi behöver internationellt samarbete i hanteringen av coronakrisen och även i framtiden, för att vi ska kunna förbereda oss på kommande pandemier och andra globala hot mot hälsan. Som en av WHO:s finansierare måste Finland i fortsättningen förutsätta att större uppmärksamhet fästs vid organisationens oberoende och transparens och effektiviteten hos dess förvaltning. Det är viktigt att se till att de medel som WHO får används effektivt och till rätt ändamål.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 3 kd

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar resurserna för beviljande av företagsstöd för att ansökningsprocesserna och beviljandet av stöd ska kunna påskyndas.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen riktar mer av det företagsstöd som beviljas på grund av corona till direkta stöd i stället för utvecklingsstöd och lån.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen noggrant utreder hur Business Finland och närings-, trafik- och miljöcentralerna har beviljat stöd och omedelbart vidtar åtgärder för att korrigera stödprocessen så att företagsstöd som beviljas på grund av coronakrisen går till de företag som faktiskt behöver dem. Vid allokeringen av företagsstöd ska företagets sysselsättningseffekt betonas och de fasta kostnadernas andel.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen ytterligare ökar testkapaciteten och utvidgar antalet personer som testas till att omfatta även personer med lindriga eller inga symptom.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inkludera coronatester i FPA:s ersättningar, så att testningen kan utökas också på den privata sidan.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att snabbt öka forskningen och läkemedelsprövningen i anslutning till behandling av corona.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa praxis vid anskaffning av skyddsutrustning och för att öka den inhemska tillverkningen av skyddsutrustning.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar stödet till sammanslutningar och organisationer inom social- och hälsovården på grund av coronakrisen.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar stödet till församlingar och föreningar som erbjuder livsmedelshjälp på grund av coronakrisen och det ökade behovet.

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stödja läroanstalterna inom fritt utbildningsarbete för att kompensera inkomstbortfall till följd av coronakrisen.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder tillsammans med de övriga medlemsländerna för att för WHO säkerställa oberoende, transparens i förvaltningen och en effektiv verksamhet.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

02. Tillsyn

06. Omkostnader för Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet (reservationsanslag 2 år)

Det behövs ytterligare satsningar på klinisk medicinerings- och vårdforskning för coronapatienter. Samtidigt som patienterna vårdas bör det också vara lättare att möjliggöra forskning och vårdförsök. I Finland måste man ta med de läkemedel som redan har använts med framgång någon annanstans i försöket och samtidigt undersöka dem. Samtidigt som vi bara har talat om symtomatisk och stödjande behandling av patienter, finns det redan andra läkemedel som används i försök och de har också visat sig fungera i många fall.

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska anvisas tillräckliga resurser för brådskande försöks- och forskningsarbete. Anslagsökningen ska riktas till finansiering av sådana forsknings-, utbildnings- och utvecklingsprojekt som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet godkänt och som hänför sig till behandlingen av covid-19-sjukdomen och som genomförs utanför verket.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.02.06 med 2 000 000 euro för klinisk forskning kring läkemedel och behandling mot coronainfektion.

90. Understöd för främjande av hälsa och social välfärd

Betänkande FiUB 5/2020 rd
Reservation 3 kd

50. Understöd till samfund och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd (förslagsanslag)

Regeringen utökar anslaget för sammanslutningar och stiftelser som främjar hälsa och välfärd med 5 miljoner euro i tilläggsstöd. Tillägget föranleds av en separat ansökningsomgång för understöd till organisationer för att hantera den kris som coronaviruset orsakat. Understödet behövs, men anslaget är för litet i förhållande till behovet.

Det finns cirka 1 000 olika social- och hälsovårdsorganisationer och en betydande del av dem arbetar inom socialservicen. Det finns tiotusentals arbetsplatser inom organisationernas tjänsteproduktion. Serviceproducenten är i huvudsak föreningar och stiftelser och kan således inte ansöka om stöd som beviljats företag. Organisationerna är stora producenter av rehabilitering, barnskydd, äldreomsorg, missbrukarvård, specialomsorger om personer med funktionsnedsättning och boendeservice. Denna viktiga verksamhet finansieras huvudsakligen genom FPA:s, sjukvårdsdistriktens och kommunernas köpta tjänster. På grund av coronakrisen har man redan nu varit tvungen att avbryta en del av verksamheten.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.90.50 med 20 000 000 euro till samfund och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till en andra tilläggsbudget för 2020 enligt betänkandet med ändringarna ovan och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna 11 uttalandena.

Helsingfors 23.4.2020

Sari Essayah kd

Betänkande FiUB 5/2020 rd – RP 43/2020 rd, RP 52/2020 rd

BILAGA: Tilläggsbudgetmotionerna TBM 9—17/2020 rd

- Tilläggsbudgetmotion TBM 9/2020 rd Mari Rantanen saf Tilläggsbudgetmotion om minskat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (-156 000 000 euro) 24.30.66
- Tilläggsbudgetmotion TBM 10/2020 rd Timo Heinonen saml Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för polisens omkostnader (5 000 000 euro) 26.10.01
- Tilläggsbudgetmotion TBM 11/2020 rd Timo Heinonen saml Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för bidrag till konst och kultur (40 000 000 euro) 29.80.50
- Tilläggsbudgetmotion TBM 12/2020 rd Timo Heinonen saml Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för bidrag till motion och idrott (80 000 000 euro) 29.90.30
- Tilläggsbudgetmotion TBM 13/2020 rd Timo Heinonen saml Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag till Business Finland för separat direktstöd till restauranger och kaféer (200 000 000 euro) 32.20.40
- Tilläggsbudgetmotion TBM 14/2020 rd Sari Essayah kd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för klinisk forskning kring läkemedel och behandling mot coronainfektion (2 000 000 euro) 33.02.06
- Tilläggsbudgetmotion TBM 15/2020 rd Mari Rantanen saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för temporärt stöd till sådana föräldrar till barn med funktionsnedsättning som är borta från arbetet utan lön på grund av coronavirusepidemin (21 000 000 euro) 33.30.60
- Tilläggsbudgetmotion TBM 16/2020 rd Timo Heinonen saml Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att utvidga coronavirustestningen (200 000 000 euro) 33.70.22
- Tilläggsbudgetmotion TBM 17/2020 rd Sari Essayah kd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag till sammanslutningar och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd (20 000 000 euro) 33.90.50